

Kære generalforsamling, kære medlemmer

Fællesskab - er et nøgleord for mig.

Fællesskabet passer på os.

Fællesskabet udvikler os.

Fællesskabet står sammen.

Og de sidste par år har fællesskabets vigtighed vist sig. Vi var ikke kommet gennem Corona, hvis ikke vi hjalp hinanden, tog hensyn til hinanden og støttede hinanden.

Og nu kalder fællesskabet på os igen!

Der er meget der splitter i tiden, og vejen er lang.

Der er kræfter, som truer selv arbejdets brusende sang.

I en brændende verden, hvor mennesker sulter ihjel,

Kan vi vise, vi alle har ansvar for mere end os selv.

Ukraine

Sådan lyder et vers i vores foreningssang. Der er meget, der splitter. En verden, der brænder. Vi har ansvar for mere end os selv. Vi kan ikke åbne en avis, en nyhedsudsendelse, et facebookopslag uden at se, at verden brænder. At det er alvor, og det er kommet tæt på. Og derfor kan jeg heller ikke, på en dag som i dag, komme udenom de frygtelige krigshandlinger, der i disse dage finder sted i Ukraine. Den 24. februar 2022 ændrede Europas nogenlunde fredelig sameksistens siden 2. verdenskrig sig til det modsatte. Præsident Putin indledte sit angreb på Ukraine. Et angreb på Europa. Et angreb på vores demokrati. Det er helt ubegribeligt og smerteligt at se, hvad den ukrainske befolkning nu må

gennemleve. På et øjeblik synes egne daglige problemer ganske ubetydelige, og vi får øjnene op for, hvor vigtig vores fællesskab, vores tryghed og vores frihed er. Mere end 2 millioner ukrainere er nu drevet på flugt, heriblandt en million børn. Mens dem, der er tilbage, må leve i frygt for deres liv. Vi har kunnet se børn forlade deres hjem på egen hånd for at søge sikkerhed, vi har set familier splittet, hvor mor og børn rejser ud, og far bliver tilbage for at kæmpe for landet. Vi har set billeder af bombede børnehospitaler med fatale tab af liv til følge.

Viljen til at hjælpe er heldigvis enorm. Verden over er vi mange, der står bag Ukraine og dens befolkning. Også undervisere verden over står sammen om at støtte lærere, elever og det ukrainske folk og fordømmer Ruslands angreb. Lærere gør en forskel – også i krig. Derfor besluttede Danmarks Lærerforenings hovedstyrelse at sende 100.000 kr. til en solidaritetsfond, der støtter de ukrainske lærere. En særlig fond, der er oprettet af de internationale lærerorganisationer, som giver mulighed for at sende støtte direkte til Ukraines to lærerorganisationer.

Folketinget har vedtaget en særlov, der blandt andet sikrer, at de ukrainske børn kan komme hurtigt i skole og få hjælp både til at bearbejde de voldsomme traumatiske oplevelser, de har været igennem og sikrer dem en hverdag i Danmark, hvor de kan komme videre i livet på trods af alt det, de har oplevet.

I folkeskolelovens formålsparagraf står der blandt andet, ”folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati”.

I disse dage er det blevet voldsomt aktuelt netop at tale om åndsfrihed, ligeværd og demokrati. For med Putins vanvittige drømme om et stor-Rusland rykker krig og undertrykkelse meget tæt på vores grænser. Det er helt surrealistisk at se ufred i verden komme tættere på. Det giver, for mig, tanker og overvejelser om, hvordan vi tackler krig og ufred i verden.

Om meget kort tid står ukrainske børn i vores klasseværelser. Så kommer krigens oplevelser meget tæt på os alle.

Hvordan kan vi sikre børnene de bedste rammer for at udvikle sig?

Hvordan sikrer vi, at russiske børn i Danmark ikke bliver uskyldige ofre for Putins krigshandlinger?

Vi skal passe på alle børnene, for de har alle lige rettigheder til at vokse op i tryghed. Og det ved jeg – at I – som altid, børnehaveklasseledere og lærere, påtager jer et kæmpe ansvar for.

I Ringkøbing - Skjern Kommune er man i gang med at planlægge, hvordan vi skal tage imod flygtningene.

Fagchefen har valgt at inddrage og orientere den samme gruppe, der modtog mails under Coronakrisen, så vi er gået fra information vedr. covid19, til information vedr. situationen i Ukraine, og vi er allerede ved mail nr. 29.

Heldigvis har vi ikke nedlagt modtagerklasserne, som man har gjort i mange andre kommuner. For det er helt oplagt, at den faglighed, der er til stede i modtagerklasserne, vil være grundlaget for det indledende arbejde med at hjælpe børnene på plads i Danmark og i det danske skolesystem, inden børnene kommer ud i de almindelige klasser.

Der kan blive tale om oprettelse af satellitklasser på andre skoler i kommunen, og derudover er det nødvendigt at se på de ressourcer, vi har til rådighed for at lykkes med at inkludere blandt andet ukrainske børn, i en i forvejen presset skole. Ja, det håber jeg i hvert fald for alle børns skyld.

Fra en krise til en anden.

Corona

Selvom vi er dødtrætte af Corona, så har det været så stor en del af vores liv de sidste to år, at jeg ikke kan komme udenom at nævne det her i beretningen. Igennem to år har vi talt nedlukning, hjemmeundervisning, test, selvtest, smittetal, isolation, nærkontakter og ja, jeg kunne blive ved.

Nu taler vi nærmest ikke om det længere. Smittetallene er stadig høje – men dog faldende, bekymringerne findes stadig, men heldigvis lysner det. Vi har i Ringkøbing – Skjern Kommune i det første 1 ½ år holdt os rimelig godt fra smitten, men da der efter jul blev givet los og åbnet op, tog det virkelig fart. I løbet af tre – fire uger gik vi fra plads 76 rent smittemæssigt på landsplan til plads nr. 2, og det har kunnet mærkes ude på skolerne – beskederne fra Flemming Iød: ”13 lærere sendt hjem fra en skole i dag, 17 lærere sendt hjem fra en skole i dag, 100 elever sendt hjem fra en skole i dag”, og det gik bare hurtigt. Det er en mærkelig sygdom, og folk har været ramt forskelligt, så mens en næsten ikke har været syg, har andre været meget hårdt ramt.

Vi er ikke lagt lige så voldsomt ned mere med et højt fravær af både lærere og elever. Det har været voldsomt flere steder og for hulan, hvor har i knoklet. De høje smittetal på skolerne med mange fraværende kolleger har betydet, at I har løbet stærkt, ”passet” to måske endda tre klasser på én gang sammen med en forventning om, at der skal indhentes et fagligt efterslæb hos eleverne og så lige have fokus på, at elevernes trivsel også skal styrkes.

Arbejdsmiljøet er presset mange steder, og jeg har til alle, der gider at høre på mig, gjort opmærksom på, at det måske ikke er nu, vi skal i gang med de store fælles projekter, anderledes hverdag osv., for jeg er bekymret for, at mange af jer her har knoklet alt, hvad I kunne og mere til, i kampen for at sikre børnene den bedst mulige undervisning under Coronapandemien.

Nu er kræfterne ved at være sluppet op, nu hvor vi nærmer os en normal hverdag. Vi har måske lige brug for en hviledag til at komme os og samle kræfter, for det I har præsteret, er jo, uden sidestykke, den vildeste bjergetape man overhovedet kan komme i nærheden af – hver dag i to år. Så må mindst en hviledag være på sin plads.

Heldigvis er forvaltningen meget lydhør overfor de tilbagemeldinger, vi kommer med fra Fjordkredsen, og samarbejdet med forvaltningen omkring Corona har fungeret godt. Flemming Nielsen har videresendt alle

informationsmails fra KL om covid19, og vi nåede mail nr. 411. Jeg har sorteret i de mange mails og videresendt det relevante til tillidsrepræsentanterne.

Arbejdet med at få registreret Corona som arbejdsskade er ikke slut. Det er vigtigt at få det indberettet, for ingen af os ved endnu, om der er langtidsskadevirkninger ved Corona. Så det handler om at være på den sikre side og få det anmeldt.

Skolestrukturen

Nu er det jo ikke sådan, at fordi vi har været ramt af covid19, har der været ro omkring skolerne.

Skolestrukturen, Skolen i Skjern, nye distrikter, nye distriktsledere, mellemformer, Nye veje og ny organisering har også fyldt.

I processen med at kigge på skolestrukturen i kommunen opstod der en sætning, som har fået konsekvenser flere steder – ”en by, en skole” blev det nye, og d. 9. februar 2021 blev der truffet endelig beslutning.

Grænsen for en skole blev ændret til 60 elever, den planlagte besparelse i kommissoriet blev (heldigvis) fjernet, og ”en by, en skole” skulle gælde alle byer, så Amagerskolen og Kirkeskolen blev til Skolen i Skjern – i første omgang dog kun i forhold til ledelsen med virkning fra august 2021.

Skolerne blev inddelt i nye distrikter med tre nye distriktsledere, og så var der bare lige det sidste lille hjørne, der skulle fixes – ny organisering på specialområdet. Forslaget fra administrationen handlede om, der skulle laves en specialskole med en leder og tre afdelinger. De skulle løsrives fra deres værtsskoler. Det første forslag var ikke til at finde hoved og hale i. Jeg blev ringet op af journalist, Christian Bådsgaard fra Dagbladet, der gerne ville høre mig, hvordan han kunne få sine skolepenge tilbage, for det første forslag kunne han slet ikke forstå.

Det første forslag blev taget af bordet, og det nye forslag var på Børne- og Familieudvalgets dagsorden ved deres sidste møde d. 21. december. De godkendte det – men med den ændring, at ALLE skoler skulle høres.

I januar 2022 tiltrådte det nye udvalg bestående af Kristian Andersen som formand og 6 nye medlemmer, hvoraf kun én har politisk erfaring. Og man må sige, de er blevet kastet ud i arbejdet med det samme, for både Nye veje, Skjernåskolen og Skolen i Skjern kalder på beslutninger.

I februar skulle de beslutte, hvad der skulle ske med ny organisering omkring en specialskole, og jeg tror, vi var mange, der var spændte på, hvordan de ville modtage de mange høringssvar, men vi må konkludere, det kan godt svare sig at skrive høringssvar, for de bad administrationen om at tilrette modellen, således den i højere grad tager højde for høringssvarene herunder at bibeholde den nuværende organisering af specialcentre.

Jeg tror, vi har fået et rigtig godt udvalg, der gerne vil lytte og inddrage alle, der arbejder inden for området. Ønsker de viden om skolen, så har de en åben invitation til kredskontoret, og de har været med til det første møde med alle tillidsrepræsentanterne på Skarrildhus, så det tegner godt for samarbejdet de næste 4 år.

De har i hvert fald nok at se til.

Skjernåskolen har i flere år haft pladsproblemer, og de opstillede pavilloner er på lånt tid, men på udvalgets marts-møde kom der et forslag til en løsning – man fristes til at sige endelig.

Forslaget betyder, at hovedskolen og overbygningen i Tarm skal lægges sammen på en matrikel – med diverse om- og tilbygninger på Hovedskolen er det muligt.

Herved bliver overbygningens lokaler tomme, og med diverse om- og tilretninger her, så kan skolen rumme eleverne fra Skjernåskolen. Der er store lokaler, og parkeringsproblemer får de ikke. Når bare de i budgettet husker, der skal bygges en rigtig god legeplads til eleverne.

Og så er der jo også stadig den der Skole i Skjern.

Det sidste halve år har der været rigtig megen usikkerhed – skal skolen faseopdeles på to matrikler? Skal skolen være på en matrikel med lidt om- og tilbygning, eller skal der bygges en ny skole?

I det forslag, der nu er lagt frem, vil de to skoler blive lagt sammen på Amagerskolen og Skjernåskolen med tilretninger – om 3 – 4 år.

Jeg er nødt til at sige, jeg stiller mig lidt undrende – hvorfor skulle det i foråret gå så stærkt med den sammenlægning? Hvor kommer ideen fra med én skole i Skjern?

Når jeg stiller spørgsmålet – er der en faglig begrundelse, pædagogisk begrundelse eller økonomisk begrundelse, så kan jeg ikke få et svar – andet end, at Skjern vil gerne have én skole.

Hvem er Skjern? Jeg kender kun en – Mads Skjern – og jeg tror ikke, han har udtalt sig, men jeg ved, at de to skolebestyrelser blev – EFTER det var besluttet, at det skulle være ”en by, en skole” spurgt om, hvorvidt de skulle være på en eller to matrikler – og det er jo et helt andet spørgsmål.

Politisk er det meldt klart og tydeligt ud, der ikke er midler til at bygge en ny skole, så hvad nu?

Kommunen fattes penge, så for at kunne få anlægsmidler til at bygge Amagerskolen og Skjernåskolen sammen til en skole, skal vi finde midlerne på driften – ca. 28 millioner på udvalgets område – det betyder stillinger, og så er jeg nødt til at spørge igen. Hvad er formålet med **en** skole i Skjern? Og er det virkelig det værd? Skal vi finde besparelser på driften for at realisere Skolen i Skjern, som ingen kan begrunde valget af?

Jeg synes, vi skal foreslå politikerne at trække håndbremsen – rul den forkerte beslutning tilbage, sæt anlægsmidler af de næste par år, og tag så en beslutning, når midlerne er der – og der måske er visioner og en plan for en ny Skole i Skjern.

En besparelse på driften vil gøre ondt, for der ER ikke mere at tage af.

Rekruttering, fastholdelse og kompetenceudvikling

For nogle år siden, besluttede administrationen at afskaffe de centrale puljer til kompetenceudvikling. Det skulle nu være op til skolerne selv at finde pengene. I det hele taget er kompetenceudvikling ikke noget, vi bruger mange penge på i kommunen. Det skal vi have lavet om.

Vi skal have mulighed for at kompetenceudvikle os i fremtiden. Det er nødvendigt. Både for at kunne rekruttere og fastholde og fordi verden ikke står stille. Vi bliver mødt af et væld af nye krav, både på vores fagfaglige områder, men også psykologisk, pædagogisk osv.

Jeg taler ikke om store forkromede projekter, hvor vi alle skal afsted til det samme kursus og læse den samme bog. Nej - den faglige udvikling i vores fag er vigtig at følge op på. Vi skal kunne tage individuelle fagligt opgraderende kurser, så vi er opdaterede på den faglige udvikling i vores fag. Det er med til at give eleverne den bedst mulige skolegang med de nyeste metoder og tanker.

I forhold til hele tanken omkring Nye veje er det vigtigt med kompetenceudvikling. Vi har fortsat brug for opgradering løbende også i inklusion.

Vi bør investere mere i medarbejderes kompetenceudvikling, og vi arbejder altid for at finde mulighederne – og midlerne.

Vi står i et arbejdsmarked, hvor der overalt er mangel på arbejdskraft, og det bliver ikke mindre i fremtiden, tvært imod så kommer vi til at se et kæmpe pres på arbejdsmarkedet. Vi er ganske enkelt ikke hænder nok. Derfor kommer arbejdsmiljø og mulighed for kompetenceudvikling til at betyde noget for, hvem og hvor mange vi kan ansætte.

På ældreområdet er man allerede voldsomt presset, og flere kommuner har været nødt til i en periode at slække på de vedtagne kvalitetsstandarder, fordi de mangler medarbejdere til at udføre arbejdet. Man er nødt til at prioritere det vigtigste og mest kritiske arbejde først. Vi

risikerer, at det også kommer til os i et eller andet omfang. Jeg bekymrer mig, om vi kan få lærere nok. Og om vi kan holde på dem, vi har, det fortæller vi både til forvaltningen og politikerne. Vi oplever særligt, at de nyuddannede knækker i lærerjobbet, og det er simpelthen bare ikke i orden.

Kommunen som helhed er nødt til at handle i tide. Det kunne fx være både efter- og videreuddannelse af alle vores nuværende ansatte, men det kunne også være gode vilkår for at uddanne sig til lærer. Vi har mange ansatte i dag, der ikke er uddannet lærer, men som måske godt kunne tænke sig det, måske har de ikke lige råd til at gå på SU. Måske skal vi kigge den vej i forhold til at skaffe flere kollegaer. Vi har gjort det tidligere med merituddannelser. Flere fik den gang tilskud og rimelige vilkår for at arbejde samtidig med, at man læste. Vi ved, at vi ikke kan blive siddende på vores hænder, og det kan kommunerne i allerhøjeste grad ikke. For så står vi alle med håret i postkassen, mens velfærdstoget kører forbi os.

A20

Vi er fortsat i gang med at implementere vores overenskomst og vores fælles lokale aftale om arbejdstid. På centralt plan har undervisningsministeren inviteret til et samarbejde hun kalder, sammen om skolen. Og det er jo lige præcis det, vi skal være. Sammen om vores folkeskole. Vores skole er folkets skole, og derfor skal mange forskellige aktører være inde over udviklingen for at sætte retningen. Der er mange krav og forventninger til folkeskolen. Vi skal både løse faglige-, sociale- og samfundsmæssige udfordringer. Ofte lyder det som løsningen af et problem, at det må vi have sat på skoleskemaet.

Noget af det seneste har været kravet om, at alle skal undervise i muhammedtegningerne, vi skal også vende holocaust, og der bliver ovenikøbet udarbejdet konkret undervisningsmateriale centralt til den undervisning. Jeg tror, langt de fleste elever kommer igennem ovenstående, uden at man behøver at lovgive om det. Det bliver symbolpolitik, når det er værst, hvis I spørger mig. Vi skal også undervise

i, hvordan man udfylder sin selvangivelse. Der er tilsyneladende ikke det problem, vi ikke kan løse i folkeskolen.

I starten af 2022 var der et indlæg på folkeskolen.dk med overskriften, "har du et problem? Bare rolig, skolen fikser det!" Det viser sig, at der er en lærer, der årligt laver en liste med tiltag, skolen også skal tage sig af. En anden overskrift i Folkeskolen: "toiletvaner burde være et fag i skolen." Det kunne lyde som en joke, men det var skam ment i ramme alvor. Argumentet var simpelt: Vi danskere døjer med så mange tarmproblemer og problemer med afføringen, hvilket naturligvis skal løses. Så derfor skal toiletvaner på skoleskemaet. Og selvfølgelig skal det da det! Og hvis jeg så lige må henføre til tidligere afsnit i min beretning om kompetenceudvikling. Så skal vi da snart have løn som en overlæge, en skatteekspert eller en fredsmægler. Der er ikke det problem, vi ikke kan løse i folkeskolen.

Jeg vil citere Chresten Kold, "træd varsomt, thi her bliver mennesker til". Og lige præcis sådan er skolen. Her bliver mennesker til. Vi skal væk fra, at politikere og andre interessenter skal bruge folkeskolen til at løse problemer, der skal løses politisk og ikke på skoleskemaet. Hvis vi får målene for vores undervisning, så skal vi nok forstå at nå dem og fylde kassen ud. Samfundet har brugt mange ressourcer på at uddanne os, derfor bør man også have tillid til, at vi nok skal løse opgaven, bare vi får mulighed for det.

Det går godt i tråd med arbejdet både i Sammen om skolen og i vores arbejdstidsaftale A20, hvor det er tydeligt at skole, er noget vi laver i fællesskab. Vi har fået dirket ledelsesrummet op, eller vi er i hvert fald i gang med dirken. Lederne skal, i skoleplanen, indvie lærerne i deres overvejelser og prioriteringer i forhold til det kommende skoleår. Hvilke indsatsområder skal vi prioritere. Det skal kvalificeres af lærerne på et lærermøde. Den chance skal vi forstå at gribe. Efter mange års ørkenvandring, hvor det nærmest blev forbudt at inddrage lærerne i skolens udvikling, er bøtten vendt, og nu skal vi sætte vores faglige erfaring i spil og være med til at påvirke retningen for vores skole. Den

samtale er vigtig, og vi er de mest kompetente til at deltage i lige præcis den samtale. Vi skal i gang med at involvere os i udviklingen af vores skoler, for der er frihedsdagsordner overalt i det politisk landskab.

To kommuner – Esbjerg og Holbæk – har fået frihedsgrader, og udtrykket ”vi skal sætte skolen fri” blev flittigt brugt.

Jeg vil gerne spørge, sætte skolen fri til hvad? For det er nemt nok at sige, at vi skal sættes fri, men det er langt sværere at sige, til hvad. Hvis ikke vi er klar til at tage den diskussion ude på lærerværelserne, risikere vi, at det mere bliver skoleledernes frihed end skolernes frihed. Altså mere frihed til skolelederen til at bestemme retningen for den enkelte skole. Det er ikke fordi, jeg har noget mod skoleledere, men jeg tror bare, at lærernes bud til skolens udvikling baseret på vores saglige og faglige viden og erfaring er uundværlig i udviklingen af skolen. Statsministeren sagde i sin nytårstale, at Regeringen vil sætte flere kommuner fri, ja faktisk alle de kommuner, der kunne ønske det. Det er modereret og fortolket et par gange, og det står stadig ikke 100 % klart, hvordan og hvornår. Alligevel synes jeg, at vi skal gribe den udtalelse og lade det være os praktikere, der sætter retningen for friheden til at lave en bedre folkeskole.

Selvfølgelig i samarbejde med ledere, forældre, politikere og erhvervsliv og sikkert også mange andre. Men fagligheden – praktikerne ved noget om undervisning – det skal vi sætte først. I hvert fald hvis jeg bliver spurgt.

Skole laver vi sammen.

Fællesskabet er væsentligt og vigtigt. Jeg tror, vi i de sidste par år har konstateret, hvor vigtig de mange fællesskaber vi dagligt færdes i er for vores mentale sundhed. Vi har nok lært at sætte mere pris på de vigtige fællesskaber. De fællesskaber, der giver os energi og styrke til at fortsætte.

Jeg vil gerne takke nogle af de fællesskaber, jeg færdes i. Tak til jer tillidsrepræsentanter, der bare har knoklet i en svær tid. I har været der

for jeres kollegaer. I har budt ind, når vi i kredsen har haft brug for jeres input – også med kort varsel på onlinemøder. I er en inspirerende flok, der giver så meget.

Tak til Rie på kredskontoret, for at holde styr på os og få vores hus og dagligdag til at fungere.

Tak til kredsstyrelsen for jeres sparring og for jeres villighed til at ændre kurs og sætte nye retninger, hvis det er det, der er behov for.

Og ikke mindst tak til jer for at møde op. I er vigtige for vores arbejde for at udvikle folkeskolen, skabe gode rammer for arbejdstiden og yde individuel hjælp til kollegaer i knibe.

Tak for det gode samarbejde skal også lyde til både formanden for skolelederforeningen, Marianne Kipker, forvaltningen, politikerne og til pensionistforeningen, der til stadighed får arrangeret spændende ture rundt i landet – når Corona tillader det.

Jeg vil slutte, hvor jeg lagde ud - med at citere fra foreningssangen.

Lad os glæde os over det udsyn, vores arbejde gi´r

Ved en daglig forening af gamle og nye værdier.

Vi har skabt Danmarks Lærerforening, så lad os stå ved:

Der, hvor mennesket værd bli´r forsvaret, må vi være med.

Med disse ord overgiver jeg beretningen til generalforsamlingens behandling – tak for ordet.